

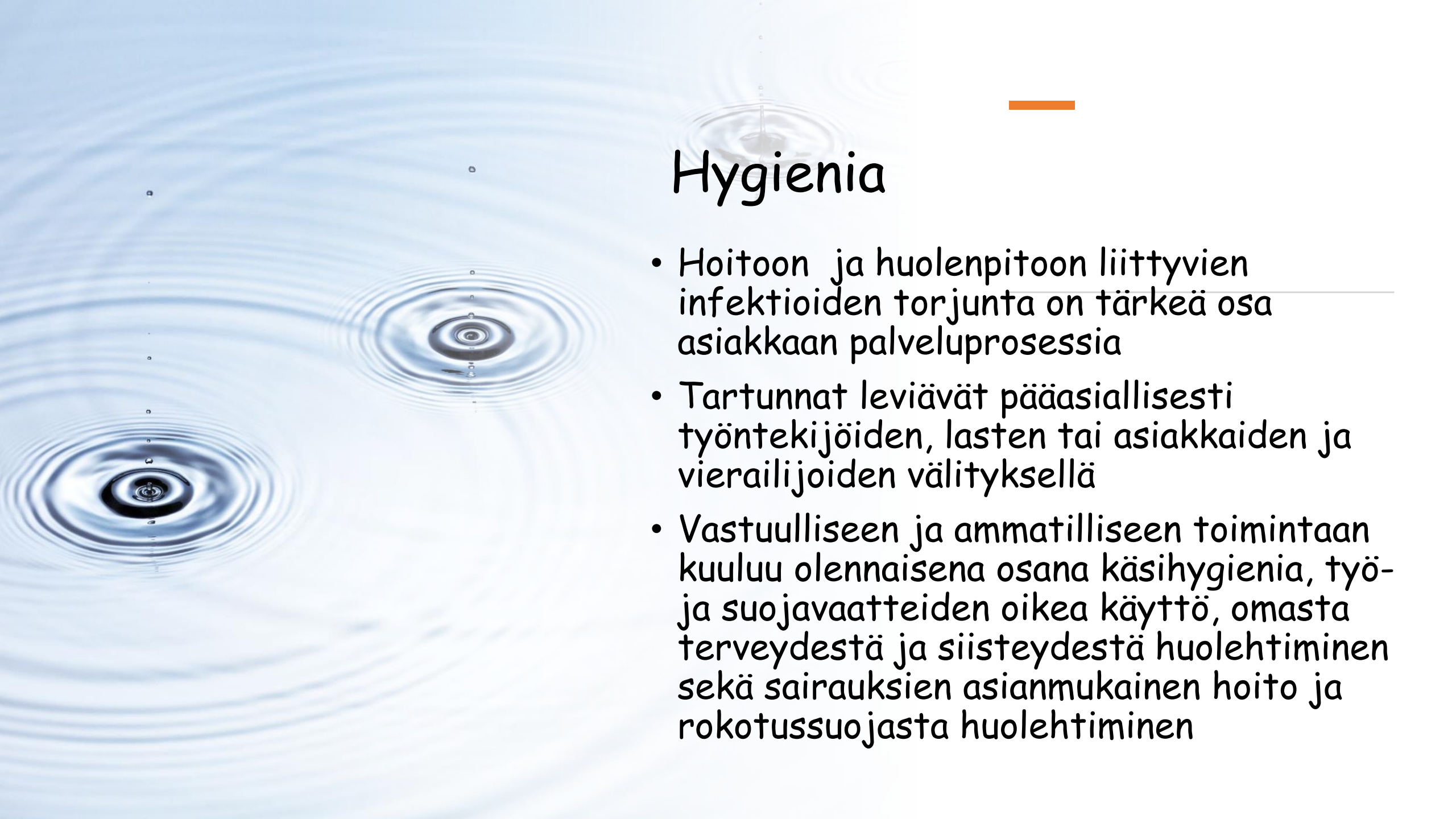

Kasvun ja osallisuuden edistäminen

Hygienia ja aseptiikan perusteet

Tuija Erämies

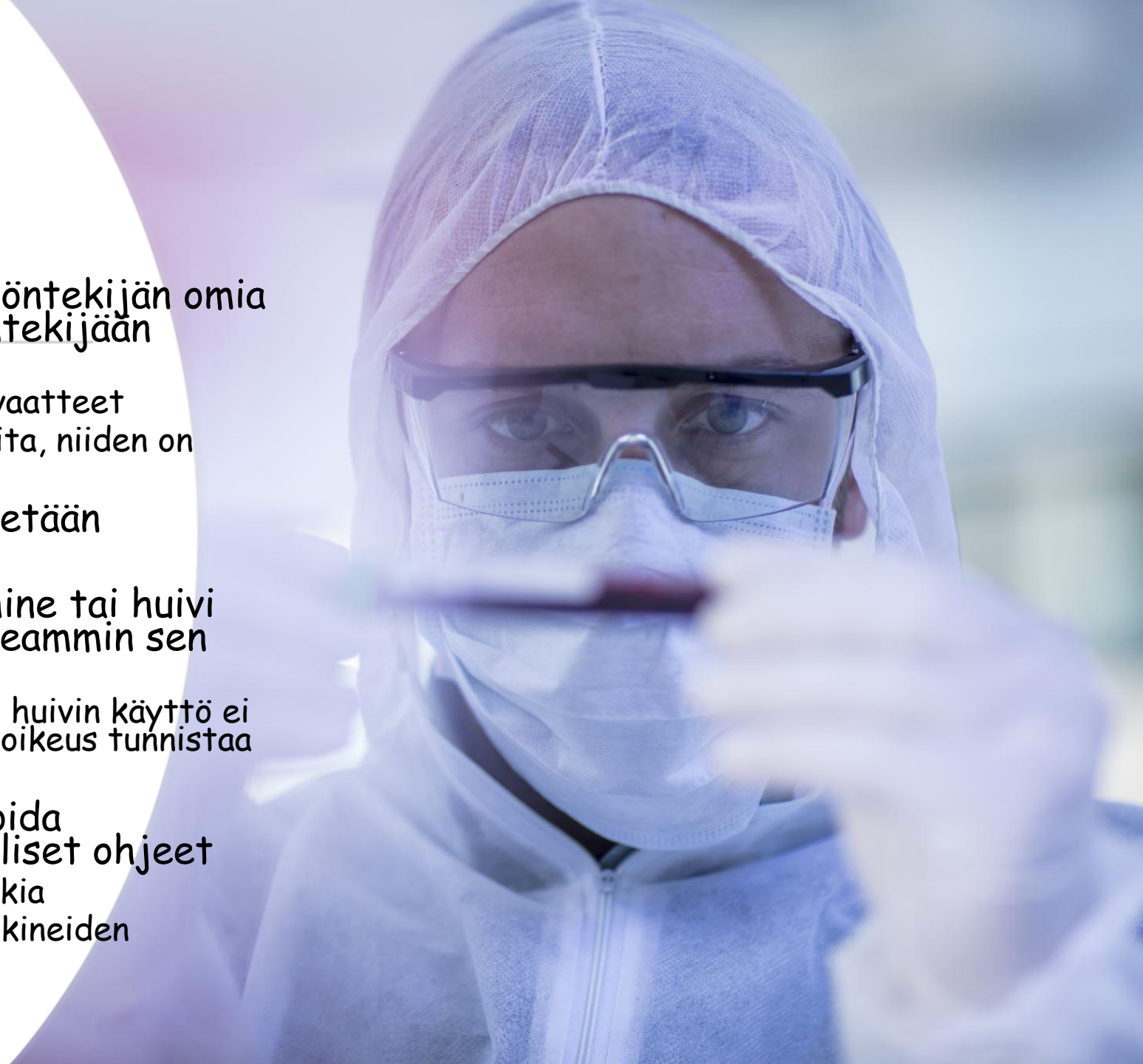

Hygienia

- Hoitoon ja huolenpitoon liittyvien infektioiden torjunta on tärkeä osa asiakkaan palveluprosessia
- Tartunnat leviävät pääasiallisesti työntekijöiden, lasten tai asiakkaiden ja vierailijoiden välityksellä
- Vastuulliseen ja ammatilliseen toimintaan kuuluu olennaisena osana käsihygienia, työ- ja suojavaatteiden oikea käyttö, omasta terveydestä ja siisteydestä huolehtiminen sekä sairauksien asianmukainen hoito ja rokotussuojasta huolehtiminen

Suojavaatteet ja työasut

- Suojavaatteen tarkoitus on suojata työntekijän omia vaatteita ja ehkäistä asiakkaasta työntekijään tarttuvia infektioita
 - Suojavaatteen tulee peittää alla olevat vaatteet
 - Jos työpisteessä käytetään omia vaatteita, niiden on oltava asialliset ja työvaatteiksi sopivat
- Henkilökortti- ja avainkaulanauhat pidetään puhtaina ja työasuun kiinnitettyinä
- Uskonnollisista syistä käytettävä päähine tai huivi vaihdetaan ja pestään päivittäin tai useammin sen likaantuessa
 - Kokonaan kasvot peittävän päähineen tai huivin käyttö ei ole mahdollista, sillä potilaalla tulee olla oikeus tunnistaa häntä hoitava henkilökunta
- Työjalkineiden valinnassa tulee huomioida jalkineiden turvallisuus- ja työsuojelulliset ohjeet
 - Työjalkineiden kanssa on käytettävä sukkia
 - Jokainen työntekijä huolehtii itse työjalkineiden puhtaudesta

Henkilökohtainen hygienia

- Hiukset, parta ja viikset pidetään siistinä ja puhtaina
- Pitkät hiukset ja rastat pidetään asiakastyössä sidottuina
- Kaikille ammattiryhmille suositetaan hajusteettomien hygieniatuotteiden käyttöä allergisten reaktioiden ehkäisemiseksi
- Henkilökunnan tupakointi työaikana on kielletty

Infektioiden ja niiden leviämisen ehkäisy

- Infektioiden leviämistä estetään oikeilla toimintatavoilla
- Vältä kasvojen alueen, etenkin suun, nenän ja silmien koskettelu
 - Jos kosketat näitä alueita, desinfioi kädet
- Noudata kaikkien lasten tai asiakkaiden hoidossa tavanomaisia varotoimia

Käsienpesu ja yskiminen - THL:n ohje - <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/infektioiden-ehkaisy-ja-torjuntaohjeita/kasienpesu-ja-yskiminen>
Mitä ovat tavanomaiset varotoimet - <https://app.skhole.fi/fi-FI/courses/infektioiden-ehkaisy-ja-torjuntaohjeita/lessons/mita-ovat-tavanomaiset-varotoimet>

Aseptiikkaan liittyvää käsitteistöä

- **Aseptiikka** = kaikki ne toimet, joilla pyritään estämään infektioiden synty
 - Tarkoituksena on suojata ihmistä saamasta mikrob tartuntoja ja estää mikrobien pääsy asiakkaaseen, hoitovälineistöön, hoitavaan henkilöstöön sekä hoitoympäristöön
 - Aseptiikan peruskäsitteitä ovat **puhdistus, desinfektio ja sterilointi**, näiden avulla varmistetaan, että hoidossa käytetyt välineet, tilat sekä ympäristö eivät aiheuta asiakkaalle infektioriskiä
- **Aseptinen työjärjestys** = hoitotyön suunniteltua toteuttamista puhtaasta likaiseen
- **Aseptinen omatunto** = ammattihenkilö on omaksunut, sisäistämää ja sisäistänyt toimintatavat, jossa toimitaan aseptisen työjärjestyksen mukaisesti

Käsien terve iho

- Huolehdi käsien ihon kunnosta, sillä terve iho on helpompi pitää puhtaana
 - Kirvely käsien desinfektion yhteydessä on merkki ihon pintakerroksen rikkoutumisesta
 - käsihuuhteen käytön jatkaminen ja käsien pesun vähentäminen nopeuttavat ihon paranemista
- Säännöllinen käsihuuhteen käyttö pitää tavallisesti käsien ihon kunnossa
 - Jos käsien iho kuivuu käsihuuhteen käytöstä huolimatta, rasvaa kädet säännöllisesti perusvoiteella
 - Perusvoiteen käyttö ei heikennä käsihuuhteen tehoa
- Ihottumat, haavat ja kynsivallintulehdukset on hyvä hoitaa työterveyshuollossa, jossa annetaan ohjeet käsien suojausta ja hoitoa varten sekä sairauslomaa tarvittaessa
 - Huomioi tatuointia ottaessasi, että uuden kyynärpään alapuolelle ulottuvan tatuoinnin tulee olla täysin parantunut ennen kuin palaat asiakkaiden pariin työhön
 - Tatuoinnin paraneminen kestää noin kaksi viikkoa

Käsihygiasuositus päiväkodeissa

Käsihygienia	Suositus	Henkilökunta	Lapset
Käsien pesu	1. Pese aina kädet pesunesteellä ja juoksevalla vedellä 2. Hankaa käsiä joka puolelta. Huomioi myös sormien välit, sormien päät, peukalot ja ranteet 3. Huuhtelee kädet hyvin 4. Kuivaa paperiseen kertakäyttö-pyyhkeeseen 5. Sulje hana paperipyyhkeen avulla	Kädet pestään: 1. Päiväkotiin tullessa 2. Lapsen vaipan vaihdon, eritteiden siivoamisen ja nenän pyyhkimisen jälkeen 3. Ennen ruuan jakamista 4. WC:ssä käynnin jälkeen	Kädet pestään: 1. Päiväkotiin tullessa 2. Ennen syöntiä 3. WC:ssä käynnin ja vaipan vaihdon jälkeen 4. Jos lapsi on leikkinyt toisen sairaaksi tulleen lapsen kanssa
Käsien hoito	Käsihygieniaan kuuluvat myös käsien ihon hoito, kynsien siisteys ja sormuksien välttäminen.	Kynnet pidetään lyhyinä. Rakenne- tai tekokynnet eivät kuulu hoitotyöhön. Terve ja chjä iho suojaa mikrobeilta.	Aikuinen vastaa lasten käsihygienian toteutumisesta päivähoidossa.
Käsien desinfektio	Käytetään väh. 70% etanolihuuhtetta. Käsihuuhde annostellaan aina kuiviin käsiin. Käsihuuhdetta hierotaan joka puolelle käsiin 2-3 ml noin minuutin ajan.	Kädet voidaan desinfioida silloin, kun niissä ei ole näkyvää likaa. Desinfioinnilla voidaan korvata myös käsien vesipesu silloin, kun iho ärtyy toistuvista pesukerroista.	Aikuinen annostelee lapselle käsihuuhteen, avustaa ja ohjaa lasta käsihuuhteen käytössä. 1 painallus käsihuuhdetta riittää.
Suojakäsineet	Ovat kertakäyttöiset. Suojakäsinelatikkaa säilytetään seinätelineessä tai roiskeilta suojavassa paikassa. Kädet pestään ja desinfioidaan käytön jälkeen.	Käytetään aina eritetahroja puhdistettaessa. Suositellaan käytettäväksi aina lasten Wc-toimien yhteydessä.	

Lähteet

- Jalanko H. 2019. Infektiot ja päivähoito. Lääkärikirja Duodecim
https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk01200
- TAYS. 2019. Ohjeet. Henkilökohtainen hygienia ja käsihygienia. [https://www.tays.fi/fi-FI/Ohjeet/Infektioiden_torjunta/Henkilökunnan_infektioiden_torjunta/Henkilökohtainen_hygienia_ja_kasihygieni\(48454\)](https://www.tays.fi/fi-FI/Ohjeet/Infektioiden_torjunta/Henkilökunnan_infektioiden_torjunta/Henkilökohtainen_hygienia_ja_kasihygieni(48454))
- Savolainen L & Siekkinen O. 2012. Lasten infektiot. Opas päivähoitoon. Opinnäyte. hoitotyön koulutusohjelma. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/47399/Siekkinen_Outi_Savolainen_Liisi.pdf?sequence=1&isAllowed=y